

314

12. funkční období

314

Informace stálých delegací Parlamentu České republiky
o činnosti za 12. funkční období

2020

Zpráva o činnosti Stálé delegace PČR do Meziparlamentní unie za roky 2018-2020

Meziparlamentní unie (MPU) je mezinárodní organizace založená v r. 1889, která sdružuje představitele parlamentů suverénních států celého světa. V současné době (2020) má 179 členů (parlamenty suverénních států) a 12 asociovaných členů (různá meziparlamentní shromáždění především z jižní Ameriky a Afriky).

Cílem MPU je prostřednictvím meziparlamentního dialogu podporovat kontakty a výměnu názorů a zkušeností mezi členy parlamentů z celého světa, zkoumat otázky celosvětového významu se záměrem aktivně zapojit parlamenty do jejich řešení a napomáhat ochraně lidských práv. Svými periodiky, publikacemi a internetovou stránkou se MPU snaží přispívat k rozvoji informovanosti o fungování parlamentních institucí a k posílení a rozvoji jejich způsobu činnosti.

MPU sdílí cíle a zásady OSN, v roce 1996 uzavřela s OSN dohodu o spolupráci a v roce 2002 získala statut pozorovatele na Valném shromáždění OSN s právem distribuovat své oficiální dokumenty. MPU si klade za cíl zprostředkovat OSN stanoviska jednotlivých členských států a poskytnout tak OSN parlamentní dimenzi. Dohody o spolupráci MPU uzavřela i s dalšími orgány OSN, jmenovitě ILO, FAO, UNDP a UNESCO, a memorandum o porozumění s Úřadovnou vysokého komisaře pro lidská práva. MPU spolupracuje s dalšími mezinárodními vládními i nevládními organizacemi a regionálními meziparlamentními asociacemi, které sdílejí stejné cíle.

V rámci MPU existuje šest geopolitických skupin: africká, arabská, asijsko-tichomořská, euroasijská, latinskoamerická, Dvanáct plus (většina členských států Rady Evropy). Při obsazování míst v orgánech MPU je dbáno na dodržení geopolitické vyváženosti.

V rámci národních skupin MPU, které se zakládají v jednotlivých národních parlamentech, pracují bilaterální parlamentní skupiny přátel. Tato forma kontaktů umožňuje výměnu informací, neformální vysvětlování stanovisek a diskuse o konkrétních společných zájmech mezi dvěma státy.

Ve 12. funkčním období v letech 2018-2020 delegace pracovala v následujícím složení:

Senát:

Peter Koliba
Ivo Bárek
Pavel Fischer
Zdeněk Nytra

Poslanecká sněmovna:

Ondřej Polanský – vedoucí delegace
Radka Maxová
Stanislav Grospič
Zuzana Majerová Zahradníková
Jana Pastuchová
Radim Fiala
Jana Levová
Monika Oborná

Akce s účastí senátorů - členů stálé delegace v roce 2019:

140. statutární konference, Dauhá, Katar, 5. 4. – 10. 4. 2019

Za Senát se zúčastnili Peter Koliba a Ivo Bárek.

Konference se zúčastnilo 147 členských parlamentů. Hlavní téma 140. statutární konference znělo: „*Parlamentsy jakožto platforma pro podporu vzdělání, míru, bezpečnosti a vlády práva*“.

Výsledkem debaty je Deklarace z Dauhá (Doha Declaration). Důležitými body deklarace jsou podpora všeobecné dostupnosti vzdělání (včetně boje s negramotností v rozvojových zemích), inkluzivní, nenásilné, dostupné a všeobecné primární a sekundární vzdělávání. Vzdělání má být kvalitní a otevřené jak mužům, tak ženám. Parlamentsy se mají zasadit o občanskou angažovanost v oblasti vzdělávání. Rovněž se mají podporovat aktivity seznamující mladé lidi s občanskou a demokratickou společností, jako jsou např. školní a mládežnické parlamentsy. Je třeba podporovat i mezinárodní studentskou výměnu. V nestabilních a konfliktních dobách by měla být zachována výuka a vytvořen koncept ochrany vzdělání.

Jako mimořádný doplňkový bod (emergency supplementary item) byl přijat návrh Nizozemska s názvem „*Výzva k urgentní mezinárodní akci na podporu Mozambiku, Malawi a Zimbabwe zasažených cyklónem Idai*“.

V souvislosti se společnými aktivitami s OSN a květnovou rezolucí k interakci mezi OSN, národními parlamentsy a Meziparlamentní unií byl **30. červen počínaje rokem 2019 prohlášen Dnem parlamentarismu.**

Stálý výbor pro mír a mezinárodní bezpečnost

V průběhu zasedání proběhla diskuse a hlasování k pozměňovacím návrhům a dále veřejné draftování rezoluce „*Nepřípustnost využívání námezdních vojáků s důsledkem narušování míru a porušování lidských práv*“.

Česká delegace jak na výboru, tak i na plénu vyjádřila svůj nesouhlas s celým zněním rezoluce. Delegace postupovala dle stanoviska MZV, který návrh deklarace považoval za naprosto nevhodný vzhledem k zahraniční politice ČR. Návrh směřoval žoldáky, bezpečnostní společnosti, teroristy apod. a také směřoval k založení pracovní skupiny k tomuto tématu na půdě OSN, což není v souladu se zahraničně-politickým směřováním ČR a potažmo EU.

Dalšími tématy jednání byly:

- Parlamentní legislativa v oblasti posílení práv a inkluze občanů
- Podpora posilování mezinárodní spolupráce v oblasti nových cílů udržitelného rozvoje, zejména finanční inkluze žen jakožto hnacího mechanismu rozvoje
- Parlamentní aktivity týkající se boje s dezinformační kampaní a „fake news“

141. statutární konference, Bělehrad, Srbsko, 12. - 18. 10. 2020

Za Senát se zúčastnili Peter Koliba a Zdeněk Nytra.

141. statutární konference se zúčastnilo 739 parlamentářů ze 149 členských parlamentů. Zasedání předsedala paní Maja Gojkovič, předsedkyně Národního shromáždění Srbska. V rámci inauguračního ceremoniálu schůzi zahájil prezident Srbska Alexander Vučić.

Obecná debata se vedla na téma: „*Posilování mezinárodního práva: parlamentní role, mechanismy a příspěvek do regionální spolupráce*“.

V úvodním vystoupení předsedkyně zdůraznila 130. výročí MPU a její přínos v budování společnosti tolerance, míru a práva. Porušování mezinárodního práva vede k násilí a utrpení a toto shromáždění je příležitostí k obnovení silného postoje vůči závazkům vyplývajícím z Ženevské dohody a mezinárodního humanitárního práva. Předsedkyně dále vyzvala k dodržování Charty OSN a regionální spolupráci. Všichni účastníci regionálních konfliktů se musí dohodnout v rámci dialogu a spravedlivého kompromisu, postaveného na mezinárodním právu.

Jako mimořádný doplňkový bod (emergency supplementary item) podpořila Česká delegace všemi svými 13 hlasy návrh předložený delegacemi Francie, Spojeného království, Německa, Švýcarska a Egypta s názvem: „*Ochrana civilistů a mezinárodní bezpečnost.: Požadavek na ukončení turecké ofenzívy v Sýrii*“.

Nakonec ale obdržel největší počet hlasů návrh Indie na téma: „*Řešení změny klimatu*“.

Tento návrh rezoluce předložený přípravným výborem naléhavě žádá všechny zúčastněné strany, aby implementovaly Pařížskou dohodu, vyzývá rozvinuté země, které jsou smluvními stranami Pařížské dohody, aby splnily své závazky poskytovat pomoc rozvojovým zemím v oblasti financování, technologií a kapacit. V rozvojových zemích je třeba urychleně přijmout opatření pro zachování a zlepšení přírodních zdrojů, které jsou zdrojem obživy milionů obyvatel.

Dalšími tématy jednání byly:

- Dosažení univerzální zdravotní péče do roku 2030: role parlamentů v zajištění práva na zdraví
- Boj proti terorismu
- Parlamentní strategie na podporu míru a bezpečnosti v období hrozby konfliktů souvisejících s přírodními katastrofami způsobenými změnou klimatu

Doprovodná akce:

V rámci předsednictví V4 česká delegace uspořádala recepci pro delegace členů V4 ve spolupráci s Velvyslanectvím ČR v Bělehradě.

Pozn.: Plánované statutární konference v roce 2020 se neuskutečnily kvůli pandemii covid-19.

Zpráva o činnosti Stálé delegace Parlamentu ČR do Parlamentního shromáždění NATO za období 2018-2020

Parlamentní shromáždění NATO (PS NATO) bylo jako Severoatlantické shromáždění založeno v roce 1955. Zpočátku vystupovalo jako organizace na NATO nezávislá, ale během doby se mezi nimi vyvinula řada formálních i pracovních vztahů, v uvedeném období začalo vystupovat jako "parlament NATO". To se projevilo i změnou názvu, když na Výročním zasedání 1998 v Edinburghu, se souhlasem NATO, shromáždění přijalo název Parlamentní shromáždění NATO, a od roku 1999 používá nové logo, představené na zasedání ve Varšavě. Vzájemná podpora a spolupráce PS NATO a NATO (pravidelné konzultace s generálním tajemníkem NATO 3x ročně a s dalšími představiteli NATO, jednání Stálý výbor PS-NAC atd.) se ukazuje jako zásadní při získávání politické podpory pro aktivity NATO. Parlamentní shromáždění ustavilo v tomto období pravidelnou spolupráci s Evropským parlamentem. Parlamentní shromáždění prohloubilo v tomto období spolupráci s parlamenty střeoevropských a východoevropských zemí.

Po přijetí do NATO se Česká republika zastoupená Parlamentní delegací stala řádným členem PS NATO. Po změně statutu členství z asociovaného na řádného člena, bylo třeba volbami v obou komorách Parlamentu ČR doplnit členy delegace - podle stanov PS NATO má Česká republika 7 členů a 7 náhradníků. Poměr členů z jednotlivých komor byl stanoven na 5 poslanců a 2 senátory, stejně tak u náhradníků.

V období 2018-2020 pracovala delegace ve složení:

Senát PČR:

řádní členové: **Tomáš Czernin** (TOP 09)
Tomáš Jirsa (ODS)

náhradníci: **Jiří Dušek** (ANO)
Patrik Kunčar (KDU – ČSL)

Poslanecká sněmovna PČR

řádní členové: **Josef Hájek** (ANO), vedoucí delegace
Jan Farský (TOP 09-S)
Jan Chvojka (ČSSD)
Robert Králíček (ANO)
Jan Lipavský (Piráti)

náhradníci: **Josef Bělíca** (ANO)
Helena Langšádlová (TOP 09)
Jan Řehounek (ANO)
Petr Třešňák (Piráti)
Pavel Žáček (ODS)

Senátor Tomáš Jirsa působil jako člen Výboru pro civilní aspekty bezpečnosti a jeho podvýboru pro demokratické vládnutí, senátor Tomáš Czernin byl členem Výboru pro obranu a bezpečnost a jeho podvýboru pro transatlantické vztahy, senátor Patrik Kunčar náhradníkem ve Výboru pro obranu a bezpečnost, Výboru pro civilní aspekty bezpečnosti a v Politickém výboru, senátor Jiří Dušek pak náhradníkem ve stejných výborech.

Akce s účastí senátorů - členů stálé delegace v roce 2018:

Podzimní zasedání v Halifaxu (Kanada), 15.-22. listopadu 2018 v kanadském Halifaxu

Výbory na svých zasedáních dokončily projednávání energetické bezpečnosti, situace v Afghánistánu a Sýrii, hrozby z KLR, bezpečnostní situace na západním Balkáně, role speciálních jednotek NATO v novém bezpečnostním prostředí a role Frontexu při řešení migrační krize.

Na závěrečném plenárním zasedání promluvili prezidentka PS NATO Rasa Juknevičienė, zástupkyně generálního tajemníka NATO Rose Gottemoeller a prezident Parlamentu Makedonie Talat Xhaferi.

Za Senát PČR se zúčastnili T. Jirsa a T. Czernin.

Akce s účastí senátorů - členů stálé delegace v roce 2019:

Společné zasedání výborů v Bruselu, 17. – 20. února 2019

Společné zasedání výborů bylo jako obvykle věnováno aktuálním úkolům a bezpečnostním výzvám NATO, mezi které patří strategická komunikace a euroatlantická bezpečnost, vývoj vztahů mezi NATO a EU, současné operace NATO, kontrola zbrojení, 70. výročí založení NATO a budoucnost aliance. Vysoká představitelka EU pro zahraniční a bezpečnostní politiku F. Mogherini opět prezentovala PESCO, tj. stálou strukturovanou spolupráci v oblasti obrany a bezpečnosti.

I tentokrát se konal pravidelný briefing na SM ČR při NATO s velvyslancem J. Šedivým a dalšími zástupci civilní i vojenské složky spojený s prohlídkou nové centrály NATO a prostor Stálé mise ČR při NATO.

Zasedání se za Senát PČR zúčastnil J. Dušek.

Zasedání Výboru pro obranu a bezpečnost v Honolulu (USA), 18. – 23.3. 2019

Členové výboru během akce navštívili USPACOM (velitelství pro Pacifik) a MRFORPAC (velitelství amerických námořních sil v Pacifiku), dále PACAF (velitelství amerického letectva v Pacifiku), několik vojenských základen (námořních i leteckých), včetně základny Pearl Harbor, absolvovali briefinky spojené s protiraketovou obranou a navštívili výcvikové centrum pro boj v džungli a podzemní sklady paliva americké armády v Red Hillu.

Akce se za Senát PČR zúčastnil P. Kunčar.

Monitoring prezidentských voleb na Ukrajině, 28.3 – 1.4. 2019

Senát PČR zastupoval T. Jirsa. Byl členem společné monitorovací mise PS NATO, PS Rady Evropy a PS OBSE. Monitoring prováděl v obvodu Oděsa.

Jarní zasedání v Bratislavě, 30. května – 3. června 2019

Výbory se na svých zasedáních věnovaly vztahům mezi NATO a Ruskem, bezpečnostním výzvám v Africe, aktuální situaci v Afghánistánu, nové éře v oblasti jaderného odstrašení, uprchlické krizi a ochraně hranic, situaci na Ukrajině, využití ekonomických sankcí a kybernetické bezpečnosti.

Na závěrečném plenárním zasedání vystoupili prezidentka PS NATO Madeleine Moonová, slovenský prezident Andrej Kiska, předseda Národní rady SR Andrej Danko, premiér Peter Pellegrini a zástupce generálního tajemníka NATO Alejandro Alvargonzález

Zasedání se za Senát PČR zúčastnili T. Jirsa a P. Kunčar.

Podzimní zasedání v Londýně, 11. – 14.10. 2019

Výbory na svých zasedáních dokončily projednávání i témat z Bratislavy, věnovaly se tedy opět vztahům mezi NATO a Ruskem, bezpečnostním výzvám v Africe, aktuální situaci v Afghánistánu, nové éře v oblasti jaderného odstrašení, uprchlické krizi a ochraně hranic, situaci na Ukrajině, využití ekonomických sankcí a kybernetické bezpečnosti.

Na závěrečném plenárním zasedání vystoupili prezidentka PS NATO Madeleine Moonová, ministr obrany Velké Británie Ben Wallace, náčelník Generálního štábu britské armády Nicholas Carter, prezident Parlamentního shromáždění Středomoří Alia Bouran a generální tajemník NATO J. Stoltenberg.

Zasedání se za Senát PČR zúčastnili P. Kunčar a J. Dušek

Akce s účastí senátorů - členů stálé delegace v roce 2020:

Vzhledem ke koronavirové pandemii se v roce 2020 akce buď nekonaly, nebo se jich zástupci Senátu nezúčastnili (společné zasedání výborů v Bruselu 17.-19.2, po kterém se mezi účastníky objevila nákaza koronavirem).

Podzimní zasedání plánované na termín 20.-23.11. do Atén se má uskutečnit online formou.

Zpráva o činnosti Stálé delegace Senátu Parlamentu České republiky do Parlamentního shromáždění Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (PS OBSE) ve 12. funkčním období (2018 - 2020)

- I. Informace o organizaci
- II. Složení Stálé delegace PČR do PS OBSE
- III. Aktivity Stálé delegace v období listopad 2018 – říjen 2020
- IV. Monitorovací mise PS OBSE

I. Informace o organizaci

OBSE, jako největší regionální organizace, která sdružuje 57 států Evropy, Střední Asie, Spojené státy americké a Kanadu. Její vznik se datuje do roku 1975, kdy byla na základě Helsinského závěrečného aktu založena Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě (KBSE) s cílem vytvořit multilaterální fórum pro jednání o otázkách bezpečnosti a prohlubování vzájemné důvěry a spolupráce v euroatlantickém regionu. Na Pařížském summitu v r. 1990 byl zahájen proces institucionalizace KBSE, který byl završen na summitu v Budapešti v prosinci 1994 její transformací a přejmenováním na **Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě**.

O vzniku **Parlamentního shromáždění (PS)** bylo rozhodnuto na zasedání zástupců parlamentů členských států KBSE v Madridu v dubnu 1991. Podnětem k jeho založení byla Pařížská charta pro novou Evropu přijatá na summitu KBSE v Paříži v r. 1990 obsahující výzvu k zapojení parlamentů do **Helsinského procesu**. První formální zasedání tohoto shromáždění se uskutečnilo počátkem července 1992 v Budapešti. Mezinárodní sekretariát PS OBSE sídlí v Kodani.

Základními úkoly PS OBSE jsou podpora meziparlamentního dialogu v celé oblasti OBSE, vyhodnocování implementace cílů OBSE v účastnických státech, rozvíjení diskuse o otázkách projednávaných na summitech a zasedáních Ministerských rad OBSE, rozvíjení a podpora mechanismů prevence a řešení konfliktů, podpora posilování a upevňování demokratických institucí v účastnických státech a přispívání k rozvoji institucionálních struktur OBSE a k vzájemné spolupráci existujících institucí OBSE.

PS OBSE přijímá na svých výročních zasedáních závěrečné deklarace a řadu rezolucí a doporučení. Výbory se ve své práci věnují důležitým aktuálním problémům v oblasti mezinárodních vztahů. Delegace PS OBSE jsou vysílány na zvláštní mise do oblastí latentních nebo aktivních krizí.

Významnou součástí práce PS OBSE je účast jeho představitelů ve volebních pozorovatelských misích v účastnických státech OBSE.

II. Složení Stálé delegace PČR do PS OBSE

Stálou delegaci Parlamentu České republiky do Parlamentního shromáždění OBSE tvoří tradičně 8 členů (5 poslanců + 3 senátoři). Složení stálé delegace bylo ve 12. funkčním období následující:

SENÁT: Jan Horník, Jan Žaloudík, Ladislav Václavec

POSLANECKÁ SNĚMOVNA:

Karla Maříková – vedoucí delegace

Pavel Plzák

Jan Bauer

Josef Hájek

Zdeněk Ondráček

III. Aktivity Stálé delegace v období listopad 2018 – říjen 2020

Zimní zasedání PS OBSE ve Vídni (Rakousko) ve dnech 21. - 22. 2. 2019

Účast: J. Horník, J. Žaloudík a L. Václavec

Hlavními tématy jednání byly: omezení lidských práv v době nouze; boj s korupcí, praní špinavých peněz a financování terorismu; otázka účinných mechanismů OBSE pro řešení dlouhotrvajících konfliktů.

Samotné zasedání zahájil projev předsedy PS OBSE George Tsereteliho a předsedy rakouské Národní rady Wolfganga Sobotky. Jako hlavní hosté se Zimního zasedání zúčastnili předseda OBSE Thomas Greminger a za současné slovenské předsednictví OBSE Miroslav Lajčák, ministr zahraničních věcí Slovenské republiky.

V rámci zasedání proběhla schůze Stálého výboru, jednání tří hlavních výborů a řada doprovodných akcí. Na závěrečném společném zasedání hlavních výborů zazněly zprávy zvláštních zpravodajů PS OBSE a předsedů Ad hoc výboru pro migraci a Ad hoc výboru pro boj s terorismem. Zprávy také prezentovali vedoucí nedávných volebních pozorovatelských misí v Bosně a Hercegovině, Gruzii, USA a Arménii.

Na okraj zasedání se uskutečnilo rovněž setkání poslanců a senátorů ze zemí V4, které tentokrát organizovala předsednická země Slovensko. Parlamentáři se shodli na tom, že spolupráce zemí Visegradské skupiny je nadále velmi důležitá pro prosazení názorů členských států v měnícím se světě i Evropě.

Výroční zasedání PS OBSE v Lucemburku (Lucembursko) ve dnech 4. - 8. 7. 2019

Účast: J. Horník, J. Žaloudík a L. Václavec

Zasedání se ve své politické, bezpečnostní, ekonomické a lidskoprávní dimenzi zaměřilo na následující hlavní témata: řízení migrace a podpora důstojné návratové politiky; boj proti terorismu a problémy související s navrácením a přemístěním teroristických bojovníků; konflikt v Náhorním Karabachu; konflikt na východě Ukrajiny a ruská militarizace Krymu, Černého moře a Azovského moře; boj proti korupci; energetická bezpečnost; situace v oblasti bezpečnosti a lidských práv v Abcházii a Jižní Osetii.

Projednávaly se také otázky rozpadu Smlouvy o jaderných zbraních středního doletu a další vyhlídky na kontrolu zbrojení; otázky správy soukromých vojenských a bezpečnostních společností; bezpečnostní důsledky Brexitu; změny klimatu; nebo problematika ochrany dětí v konfliktních oblastech a vzdělávání žáků s cílem zabránit obchodování s lidmi.

Samotné zasedání zahájil projev předsedy Poslanecké sněmovny Lucemburska Fernanda Etgena a předsedy PS OBSE George Tsereteliho z Gruzie. Jako hlavní hosté se Výročního zasedání zúčastnili premiér Lucemburska Xavier Bettel, generální tajemník OBSE Thomas Greminger (Švýcarsko) a za současné slovenské předsednictví OBSE Miroslav Lajčák, ministr zahraničních věcí Slovenské republiky.

V rámci zasedání proběhla schůze Stálého výboru a schůze Ad hoc výboru pro migraci, na kterém čeští parlamentáři prosazovali postoje České republiky. V rámci jednání tří hlavních výborů a pléna měli pak všichni členové české delegace možnost vyjádřit svůj postoj v hlasování k jednotlivým navrhovaným rezolucím a hlasovat v souladu se zájmy České republiky.

V závěru Výročního zasedání byla přijata Lucemburská deklaráce, která bude předložena jednotlivým národním parlamentům a ministerstvům zahraničních věcí. Proběhly rovněž volby hlavních představitelů PS OBSE: předsedou organizace byl znovuzvolen George Tsereteli (Gruzie) a generálním tajemníkem Roberto Montella (Itálie).

Podzimní zasedání PS OBSE v Marakéši (Maroko) ve dnech 3. - 6. 10. 2019

Účast: Jan Žaloudík, Jan Horník a Ladislav Václavec.

Konference se zúčastnilo téměř 300 delegátů z členských zemí PS OBSE. Zasedání proběhlo pod názvem "Role OBSE a jejích partnerů v podpoře bezpečnosti v evropsko-středomořském regionu". Hlavními tématy konference byly: otázka environmentální migrace, boje proti náboženskému extremismu a netoleranci, problematika severo-jihní spolupráce a ekonomické konektivity Středomořského regionu, a také regionální spolupráce OBSE s africkými partnery v oblasti inovací a výměny osvědčených postupů.

Konferenci zahájili svými projevy předseda PS OBSE George Tsereteli a předseda Sněmovny poradců Marockého království Hakim Benchamach. Jako hlavní hosté v panelových debatách vystoupili představitelé Africké parlamentní unie, Panafrického Parlamentu, Hospodářského společenství západoafrických států, Mezinárodní organizace pro migraci, experti na životní prostředí a klimatické změny, regionální rozvoj a náboženské otázky, a také vedoucí národních delegací zemí Středomořského partnerství pro spolupráci.

V rámci konference se konalo také zasedání Stálého výboru. Projednávaly se na něm, kromě zpráv vedení Parlamentního shromáždění a jeho jednotlivých ad hoc výborů, například otázky konfliktu na Ukrajině a v oblasti Náhorního Karabachu, a také problém narušování výlučné ekonomické zóny Kypru Tureckem při provádění průzkumných vrtů ve Středozemním moři.

Zimní zasedání PS OBSE ve Vídni (Rakousko) ve dnech 20. - 21. 2. 2020

Účast: Jan Horník a Jan Žaloudík

Hlavními tématy letošního jednání byly: boj s anti-semitismem a netolerancí v regionu OBSE; problematika klimatických změn; mezinárodní spolupráce v oblasti lidských práv; a také otázka účinných mechanismů OBSE pro řešení dlouhotrvajících konfliktů.

Samotné zasedání zahájil projev předsedy PS OBSE Georga Tsereteliho a předsedy rakouské Národní rady Wolfganga Sobotky. Jako hlavní hosté se Zimního zasedání zúčastnili generální tajemník OBSE Thomas Greminger a za současné albánské předsednictví OBSE Etjen Xhafaj, náměstek ministra pro evropské a zahraniční záležitosti Albánie.

V rámci zasedání proběhla schůze Stálého výboru, jednání tří hlavních výborů a řada doprovodných akcí. Na závěrečném společném zasedání hlavních výborů zazněly zprávy zvláštních zpravodajů PS OBSE a předsedů Ad hoc výboru pro migraci a Ad hoc výboru pro boj s terorismem. Zprávy také prezentovali vedoucí nedávných volebních pozorovatelských misí na Ukrajině, v Uzbekistánu a Ázerbájdžánu.

Na okraj zasedání se uskutečnilo rovněž setkání poslanců a senátorů ze zemí V4, které tentokrát organizovala Česká republika jakožto předsednická země. Za českou delegaci do PS OBSE s úvodním proslovem vystoupila vedoucí delegace poslankyně Karla Maříková. Mimo jiné v něm konstatovala, že spolupráce zemí Visegradské skupiny je nadále velmi důležitá pro koordinaci a prosazování podobných názorů členských států a v této souvislosti ocenila již tradiční spolupráci zemí V4 při přípravě pozměňovacích návrhů k rezolucím Parlamentního shromáždění OBSE.

Pozn.: Výroční zasedání a podzimní zasedání PS OBSE v roce 2020 se neuskutečnila kvůli pandemii covid-19.

IV. Monitorovací mise PS OBSE

- únor 2019 Pozorování parlamentních voleb v Moldávii
(*J. Horník*)
- březen 2019 Pozorování prezidentských voleb na Ukrajině
(*J. Horník, J. Žaloudík, L. Václavec*)
- duben 2019 Pozorování prezidentských voleb v Severní Makedonii
(*J. Žaloudík*)
- únor 2020 Pozorování předčasných parlamentních voleb v Ázerbájdžánu
(*J. Žaloudík, L. Václavec*)

Zpráva o činnosti Stálé delegace Parlamentu České republiky do Parlamentního shromáždění Rady Evropy ve 12. funkčním období Senátu PČR

I. Rada Evropy – obecné informace

Rada Evropy je mezivládní organizace, která byla založena 5. května 1949. Sdružuje 47 zemí a dalším 5 zemím poskytla status pozorovatele (Svatá stolice, Spojené státy americké, Kanada, Japonsko a Mexiko). Odlišuje se od Evropské unie, která sdružuje 27 států, avšak žádná země dosud nevstoupila do Evropské unie, aniž by před tím nebyla členem Rady Evropy. Mezi hlavní cíle Rady Evropy patří ochrana lidských práv, pluralitní demokracie a právního státu, posilování vědomí evropské kulturní identity a hledání řešení nejpalčivějších problémů evropské společnosti (diskriminace menšin, rasová nesnášenlivost, terorismus, obchodování s lidmi, násilí na dětech, trvale udržitelný rozvoj, genderová rovnoprávnost atd.). Za tímto účelem pracuje na rozvoji celoevropských dohod ke standardizaci sociálních a právních postupů členských zemí a na podpoře informovanosti o evropské identitě, jež je založena na společných hodnotách a zahrnuje rozdílné kultury.

II. Parlamentní shromáždění Rady Evropy (PS RE)

Parlamentní shromáždění RE, zastupující 800 milionů obyvatel Evropy, tvoří 636 členů národních parlamentů a to 318 ve funkci řádných členů a 318 náhradníků. Velikost národní delegace je stanovena při vstupu země do Rady Evropy podle počtu obyvatel členské země a s přihlédnutím k HDP. Od těchto faktorů se také odvíjí částka, kterou země přispívají do jejího rozpočtu. Složení stálé delegace by mělo být proporční k zastoupení jednotlivých politických stran v národním parlamentu.

PS RE, které je poradním orgánem Výboru ministrů, zasedá čtyřikrát ročně (zpravidla po 5 jednacích dnech) ve svém sídle - Paláci Evropy ve Štrasburku. Projednává zprávy připravené výbory, na jejichž základě přijímá doporučení (pro Výbor ministrů), rezoluce (v nichž vyjadřuje své vlastní stanovisko), stanoviska (např. na návrh právních norem) a příkazy (svým vlastním výborům). Vede také naléhavé rozpravy k aktuálním otázkám (jimiž reaguje na současné výzvy zasahující do oblasti lidských práv), vyslechne vystoupení hlav států, parlamentů a vlád, evropských či světových institucí (WTO, OSN, OECD) a klade jim otázky. Volí soudce Evropského soudu pro lidská práva, generálního tajemníka RE, komisaře pro lidská práva a také své představitele (předsedu a místopředsedu, generálního tajemníka apod.). Od r. 2012 byla na pořad plenárních

zasedání nově zařazena tzv. volná debata, v rámci které se členové shromáždění mají příležitost vyjádřit k jakémukoliv tématu.

V období mezi řádnými zasedáními pléna plní jeho funkci Stálý výbor, složený z předsedy a místopředsedů PS RE, předsedů výborů, politických frakcí a vedoucích stálých delegací. Schvaluje složení nových delegací (po parlamentních volbách v členských zemích), zařazení poslanců do výborů, vede rozpravy ke zprávám předkládaným výbory apod.

Významnou pozici v životě PS RE mají politické skupiny. V rámci Shromáždění působí 5 frakcí, jejichž početnost je v důsledku národních parlamentních voleb samozřejmě proměnlivá. Jsou to: Skupina evropských konzervativců- EC, Socialistická skupina - SOC, Evropská lidová strana a křesťanští demokraté - EPP/CD, Aliance liberálů a demokratů pro Evropu - ALDE a Sjednocená evropská levice - UEL. Poslanci dalších stran, jejichž politickému profilu neodpovídá žádná z existujících frakcí, mohou zůstat nezařazení.

Politické skupiny hrají klíčovou roli nejen v personální politice (dohody o vedení všech výborů a podvýborů podle síly frakce, vlastní vedení - a tím určené členství ve Stálém výboru a Výboru předsedů, zřetelně realizované nominace na nejvyšší místa v Radě Evropy), ale především v zaměření práce RE, stanoviscích k projednávaným tématům, formulaci výstupů a „follow-up“. Rozhodují také o složení Výboru pro dodržování závazků a povinností členských států Rady Evropy (tzv. Monitorovacího výboru) a Výboru pro imunitu a jednací řád.

III. Rezoluce a doporučení PS RE

Pravidlo č. 24 jednacího řádu Parlamentního shromáždění označuje za doporučení „návrh Parlamentního shromáždění adresovaný Výboru ministrů, jehož implementace nespadá do kompetence Parlamentního shromáždění, ale do kompetence národních vlád.“ Rezolucí je označován dokument, který „obsahuje rozhodnutí Parlamentního shromáždění o otázce podstatného významu, které v rámci svých kompetencí může Parlamentní shromáždění uvést v účinnost, nebo vyjádření názoru, za který Parlamentní shromáždění nese odpovědnost.“ Rezoluce se může dále zabývat „otázkami formy, transmise, výkonu nebo postupu“ (tj. otázkami souvisejícími s činností Parlamentního shromáždění a jeho orgánů).

IV. Rozhodovací proces v PS RE

Rozhodovací proces má několik fází:

1. předložení návrhu rezoluce a/nebo doporučení členy Parlamentního shromáždění; žádost o stanovisko předložené Výborem ministrů; sdělení generálního tajemníka nebo jiného orgánu, které vyžaduje odpověď Parlamentního shromáždění,
2. rozhodování zda postoupit záležitost některému z výborů pro vypracování zprávy (report),
3. v případě, že je záležitost postoupena výboru, tento obvykle vypracovává návrh nebo návrhy rezoluce, doporučení nebo stanoviska společně s důvodovou zprávou (explanatory memorandum) k předložení Parlamentnímu shromáždění,
4. projednání zprávy výboru (obsahující návrh textu a důvodovou zprávu) na plénu Parlamentního shromáždění,
5. přijetí pozměňovacích návrhů ke zprávě (zprávám) připravené výborem,

6. hlasování o zprávě jako celku, v pozměněném znění, na plénu Parlamentního shromáždění (nebo ve Stálém výboru).

Doporučení musí být projednána Výborem ministrů, který se k nim musí vyjádřit.

V. Zprávy (návrhy rezolucí, doporučení, stanovisek) a debaty o zprávách na plénu PS RE

Hlavní náplní činnosti pléna Parlamentního shromáždění jsou debaty o zprávách výborů a přijímání rezolucí, doporučení a stanovisek na základě návrhů vypracovaných výbory. Zprávy výborů mají tři části. První část je stručné shrnutí problematiky a navrhovaná řešení. Druhou část tvoří vlastní text, který má formu návrhu rezoluce, doporučení nebo stanoviska. Některé zprávy obsahují více než jednu formu návrhu. Pouze tato část zprávy může být pozměněna na základě pozměňovacích návrhů. Třetí část zprávy tvoří důvodová zpráva, která obsahuje rovněž výsledek hlasování ve výboru o vlastním textu. Pozměňovací návrh ke zprávě je přípustný, pokud 1) jej podpoří (podepíše) alespoň pět zástupců nebo náhradníků, nebo 2) jej schválí výbor předkládající zprávu nebo výbor předkládající stanovisko ke zprávě. Pozměňovací návrhy se mohou vztahovat pouze k návrhu textu, nikoliv k důvodové zprávě nebo jinému dokumentu přiloženému ke zprávě.

VI. Stálá delegace Parlamentu ČR do PS RE v 11. funkčním období Senátu PČR

Delegaci tvoří 7 stálých členů a 7 náhradníků z obou komor parlamentu, a to 5 (+ 5) poslanců a 2 (+2) senátoři. V období říjen 2016 – listopad 2018 pracovala delegace ve složení:

Senát PČR:

řádní členové: **Zdeňka Hamousová** (ANO 2011)
Miroslav Nenutil (ČSSD)

náhradníci: **Jiří Burian** (ODS)
Petr Holeček (STAN)

Poslanecká sněmovna PČR:

řádní členové: **Miroslava Němcová** (ODS) – vedoucí stálé delegace PČR do PS RE
Ondřej Benešík (KDU-ČSL)
František Kopřiva (Piráti)
Jaroslav Kytýr (ANO 2011)
Pavel Staněk (ANO 2011)

náhradníci: **Jaroslav Bžoch** (ANO 2011)
Alena Gajdůšková (ČSSD)
Jiří Kobza (SPD)
Jiří Strýček (ČSSD)
Jiří Valenta (KSČM)

VII. Hlavní témata a události plenárních zasedání PS RE v období leden 2019 – říjen 2020

1. část plenárního zasedání PS RE v r. 2019

Uvozující část plenárního zasedání Parlamentního shromáždění (PACE) Rady Evropy (RE) v roce 2019 proběhla ve dnech 21. – 25. ledna 2019 ve Štrasburku. Na počátku zasedání byla aklamací potvrzena ve funkci předsedkyně PACE na rok 2019 švýcarská poslankyně Liliane Maury Pasquier, která ve funkci předsedkyně PACE působí od června 2018. Jakožto zahraniční hosté na vysoké politické úrovni vystoupili pouze vrcholní představitelé současného finského předsednictví Výboru ministrů RE, finský prezident Sauli Niinistö a finský ministr zahraničních věcí Timo Soini. Mezi neočekávanější vystoupení patřil v současné kritické rozpočtové situaci RE projev generálního tajemníka (GT) RE Thorbjørna Jaglanda. Během zasedání Smíšeného výboru, složeného ze zástupců PACE a členů Výboru delegátů ministrů RE (VDM), byly zákonodárcům oficiálně představeny kandidatury na post GT RE. V rámci dvou urgentních debat PACE projednalo eskalaci napětí v Azovském moři a zhoršování situace opozičních politiků v Turecku. PACE v průběhu debaty přijalo celkem 14 rezolucí, mj. k boji proti beztrestnosti přijetím cílených sankcí nebo k zajištění účinnějšího postupu v boji proti desinformacím a propagandě. PACE zároveň zvolilo nové soudce Evropského soudu pro lidská práva za Itálii a Švédsko.

Na zasedání byly předloženy **dva návrhy na konání urgentní debaty**, přičemž oba byly plénem přijaty. PACE v rámci první z debat vyjádřilo rezolucí mj. **znepokojení nad eskalací napětí v Kerčském průlivu** a vyzvalo Rusko k okamžitému propuštění ukrajinských námořníků. V rámci druhé urgentní debaty k **zhoršující se situaci opozičních politiků v Turecku** vyzvalo PACE rezolucí, jednomyslně předtím přijatou monitorovacím výborem, TR k ochraně práv opozičních politiků, jakož i k respektování imunity zákonodárců a přijetí nezbytných legislativních záruk před represemi vůči politické opozici. Poslanci vyjádřili silné znepokojení nad situací řady konkrétních TR opozičních politiků, včetně některých jejich bývalých kolegů z PACE, kteří jsou vězněni pro kritiku postupu TR vládnoucích elit nebo čelí zastrašování.

PACE také v průběhu zimního pléna přijalo **rezoluci na podporu revize Kodexu dobré praxe v otázce referend**, který v roce 2007 připravila a přijala Benátská komise (BK). Předseda BK Gianni Buquicchio při této příležitosti uvedl, že rezoluce bude inspirací pro další kodifikační práci BK v této oblasti. Uvedl, že důvodem pro novelizaci kodexu je potvrzení základních principů a podmínek, které by měly být respektovány při vyhlášení a konání referend, a to s ohledem na některé negativní zkušenosti v členských státech RE z nedávné minulosti.

Přijatá **rezoluce k boji proti beztrestnosti přijetím cílených sankcí** vyzývá na pozadí případu Sergeje Magnitského členské státy, aby na vnitrostátní úrovni přijaly zákony umožňující uvalení cílených sankcí, jako je zmrazení účtů či odmítnutí udělování víz, na osoby důvodně podezřelé ze závažného porušení lidských práv, které nejsou stíhány v jejich státě původu z politických důvodů či v důsledku korupce. V jednomyslně přijaté rezoluci týkající se otázek **kompatibility práva šaria s EÚLP** vyjadřuje PACE znepokojení nad některými diskriminačními aspekty aplikace práva šaria v evropských zemích a konkrétní země pak vyzývá k přijetí proaktivních opatření k zamezení vzniku těchto situací, mj. i stažením podpisu pod kontroverzní Káhírskou deklarací z roku 1990.

Rezoluce pojednávající o **významu svobody médií pro demokratické volby** vychází z premisy, že některé druhy online komunikací mohou díky mezerám v právu ohrožovat hladký a férový průběh volebních procesů, potažmo demokracii samotnou. PACE proto vyzývá členské státy v podobě poměrně velkého množství návrhů a doporučení k zajištění pluralitního a transparentního mediálního prostředí. K odlišným adresátům se pak v podobném duchu obrací i **rezoluce o veřejnoprávních**

médiích v kontextu desinformací a propagandy. Další přijaté rezoluce se týkají například práv národnostních menšin, posílení implementace doporučení Výboru proti mučení, lidskoprávních aspektů boje proti terorismu či otázek diskriminace v přístupu k zaměstnání.

2. část plenárního zasedání PS RE v r. 2019

Jarní část plenárního zasedání Parlamentního shromáždění (PACE) Rady Evropy (RE) proběhla ve dnech 8. – 12. dubna 2019 ve Štrasburku. Jakožto zahraniční hosté na vysoké politické úrovni vystoupili předsedové vlád Gruzie a Arménie Mamuka Bakhtadze a Nikol Pashinyan a FI ministr zahraničních věcí Timo Soini za současné předsednictví Výboru ministrů RE. Zprávu o aktivitách za loňský rok představila komisařka RE pro lidská práva Dunja Mijatović. V rámci tzv. urgentní debaty PACE projednalo zprávu „Role a mise PACE: hlavní výzvy do budoucna“, kde je mimo jiné navržena společná procedura statutárních orgánů RE a GT v případech, kdy členský stát poruší své statutární povinnosti nebo závažným způsobem nerespektuje základní principy a hodnoty organizace. PACE v průběhu plenárního zasedání přijalo celkem 18 rezolucí a doporučení, mj. k implementaci Agendy 2030, k mechanismu pro monitoring stavu právního státu, k problematice nenávistných projevů, k otázce globálního praní špinavých peněz, k situaci migrantů na řeckých ostrovech nebo k problematice zneužívání sociálních sítí. PACE zároveň zvolilo nové soudkyně Evropského soudu pro lidská práva za Maltu a Turecko.

PACE v průběhu jarního pléna přijalo **18 rezolucí a doporučení**. Půldenní debata byla věnována například otázce **implementace Cílů udržitelného rozvoje a posilování spolupráce s OSN při implementaci Agendy 2030**. PACE apelovalo na větší zapojení národních parlamentů do provádění této agendy. V rámci diskuse k **vytvoření mechanismu EU pro monitoring stavu demokracie, právního státu a základních práv** v členských státech se PACE vyslovilo většinou členů pro větší zapojení právního rámce RE do vyhodnocování souladu s hodnotami podle čl. 2 Smlouvy o EU v členských státech. PACE apeluje na větší zapojení expertízy RE, optimalizaci stávajících procedur a navrhuje, aby bylo platformou pro každoroční debatu k právnímu státu v Evropě na bázi vztahů s EU. PACE vedlo také půldenní debatu k otázce **nenávistných projevů v politice a v oblasti sportu**. Vidí zásadní roli politických lídrů v boji proti xenofobii, diskriminaci, předsudkům a dalším fenoménům a vyzývá k implementaci řady preventivních opatření.

Velká debata proběhla i k problematice **tzv. globálních praček**, což je termín pro legalizace výnosů z trestné činnosti ve státech RE. PACE vyslovilo znepokojení nad mírou praní špinavých peněz ve státech RE, identifikovalo rozvinutý systém využívající slabin některých národních kontrolních mechanismů a adresovalo řadu doporučení dotčeným státům (zejména RU a AZ), ale také EU a všem ČS RE. V přijatých dokumentech k **situaci migrantů na řeckých ostrovech** se PACE vyjádřilo k humanitární krizi v přijímacích centrech na některých řeckých ostrovech, vyzvalo k pomoci Řecku a Turecku se zvládnutím přílivu migrantů a řešením situace nejvíce zranitelných skupin. Pozměňovací návrh CZ delegace na zařazení aspektu dobrovolnosti k výzvě, adresované EU, k ustavení nového relokačního programu nebyl plénem přijat.

V rezoluci přijaté poslední den zasedání se PACE vyslovilo pro **zrušení anonymity dárcovství spermií a vajíček** za jistých podmínek (nikoli retroaktivně) s odkazem na vyvážení práv rodičů, donorů i dětí a právo dětí znát svůj původ vyvozené z práva na vlastní identitu a osobní rozvoj. V neposlední řadě se PACE vymezilo proti **zneužívání sociálních médií** a v poslední rezoluci přijalo řadu doporučení adresovaných členským státům, internetovým operátorům a provozovatelům sociálních médií preventivního charakteru i na podporu svobody vyjadřování.

Komisařka pro lidská práva Rady Evropy Dunja Mijatović představila svou první výroční zprávu o činnosti za rok 2018. Komisařka vyzdvihla v projevu témata, která její úřad zaměstnávají prozatím nejvíce: migrace, práva žen, lidská práva osob se zdravotním postižením, ochrana obránců lidských práv a bezpečnost novinářů. Podle komisařky by vnitrostátní orgány měly zlepšit zacházení s imigranty, žadateli o azyl a uprchlíky, a posunout lidská práva a zásadu sdílení odpovědnosti do centra jejich migrační a azylové politiky. Pokud jde o práva žen, komisařka zdůraznila potřebu bojovat proti genderovým stereotypům a předsudkům a ukončit násilí páchané na ženách. Vyzvala také vnitrostátní orgány, aby snížily rozdíly v odměňování žen a mužů, což podle ní zůstává hlavní překážkou účinné rovnosti mezi muži a ženami a rozšířeným problémem v členských státech RE, a to jak ve veřejném, tak v soukromém sektoru. Pokud jde o obránce lidských práv, jakož i novináře, množí se podle komisařky násilné fyzické útoky a přijímají zákony a praktiky významně omezující jejich působení. Část projevu věnovala komisařka také nacionalismu a dalším negativním trendům v současné Evropě, vyzvala k podpoře implementace jejích doporučení a většímu zapojení mladých lidí do rozhodovacích procesů.

3. část plenárního zasedání PS RE v r. 2019

Letní část plenárního zasedání Parlamentního shromáždění (PACE) Rady Evropy (RE) proběhla ve dnech 24. – 28. června 2019 ve Štrasburku a hlavními body jednání byla revize rozhodovacího procesu v souvislosti s přizváním RU parlamentní delegace k návratu do PACE a volba nového GT. PACE schválilo pověřovací listiny RU parlamentní delegace v plném rozsahu. Ministryně zahraničních věcí HR Marija Pejčinović Burić byla zvolena novou generální tajemnicí RE. Při hlasování zákonodárců v PACE obdržela víc hlasů než její konkurent v boji o tento post, ministr zahraničních věcí BE Didier Reynders. Jakožto zahraniční host na vysoké politické úrovni vystoupil prezident PT Marcelo Rebelo de Sousa. Státní tajemnice FR MZV Amélie de Montchalin představila zákonodárcům priority FR PRES ve Výboru ministrů RE. V rámci zasedání tzv. Smíšeného výboru, složeného z představitelů Výboru delegátů ministrů RE a PACE, byla projednávána společná procedura statutárních orgánů RE a GT v případech, kdy členský stát poruší své statutární povinnosti nebo závažným způsobem nerespektuje základní principy a hodnoty organizace. PACE v průběhu plenárního zasedání přijalo celkem 18 rezolucí a doporučení a zvolilo také nového soudce Evropského soudu pro lidská práva za Estonsko a novou soudkyni téhož Soudu za Německo.

Ve velmi vypjaté atmosféře projednávalo PACE nejprve rezoluci, jejímž hlavním smyslem bylo **umožnění předložení pověřovacích listin parlamentních delegací**, které nejsou v letošním roce zastoupeny v PACE (RU a BiH), mimořádně v **průběhu nynějšího plenárního zasedání** (běžně je to možné pouze na plenární schůzi začátkem roku). Rezoluce byla přijata v poměru 118 hlasů pro a 62 proti. Druhou inovací, kterou přinesla, je vyloučení možnosti přijetí do budoucna některých sankcí vůči parlamentním delegacím v rámci procedury zpochybnění či přezkumu pověřovacích listin. Konkrétně jde o sankce v podobě odebrání práva hlasovat, vystupovat/hovořit a být zastoupen. V rámci projednávání rezoluce bylo předloženo celkem 220 pozměňovacích návrhů, žádný nebyl přijat, nicméně jednání PACE se protáhlo přes půlnoc do následujícího dne. Všechny pozměňovací návrhy byly chápány v podstatě jako obstrukce, z velké části nebyly ani z časových důvodů projednány předem v příslušném výboru PACE.

Přijatá rezoluce od počátku rozdělávala poslance, neboť bylo zřejmé, že jejím hlavním smyslem bylo umožnit RU delegaci návrat do PACE před volbou nového GT a zároveň před

uplynutím dvouleté lhůty neplacení členských příspěvků, s jejímž marným vypršením Výbor ministrů RE může pozastavit práva účasti dotčeného státu ve statutárních orgánech RE (což by zřejmě vedlo k vystoupení RU z organizace). **UA poslanci** vnímali schválení rezoluce jako zradu své země, legitimizaci anexe Krymu a tolerování všech dalších porušení mezinárodního práva a lidských práv Ruskem. UA poslanci vyčetli PACE, že podléhá RU vydírání a obvinili další poslance a představitele RE, že suverenitu UA a lidská práva vyměňují za RU peníze. Nařkli GT mimo jiné z kontaktů s nedávno vyhoštěným ruským GK ve Štrasburku, který jako údajný agent RU vojenské rozvědky musel společně s několika dalšími RU diplomaty opustit Francii (GT jakékoli kontakty s ním popřel a ohradil se písemně i proti článku v deníku *Le Monde*, který tyto spekulace publikoval).

Podporovatelé rezoluce argumentovali potřebou politického dialogu s RU a obnovením monitorovacích aktivit vůči RU (které byly odchodem RU delegace z PACE dříve zcela přerušeny). Uvítali předložení pověřovacích listin RU delegace jako krok správným směrem, který dokládá připravenost RU restartovat spolupráci s PACE. Zároveň zdůraznili svou pokračující podporu územní celistvosti a svrchovanosti UA a konstatovali, že svým postojem nevyjadřují toleranci porušování mezinárodního práva ze strany RU, nýbrž chtějí pokračovat v dialogu s RU o všech těchto otázkách uvnitř RE. Někteří ze zákonodárců rovněž uvedli, že nelze srovnávat sankce RE se sankcemi EU, které nadále podporují a v jejichž pokračování vidí na rozdíl od sankcí přijatých PACE smysl.

RU parlamentní delegace na základě přijaté rezoluce předložila plénu pověřovací listiny (BiH tak neučinila), které byly **vzápětí zpochybněny** jak na základě substantivních důvodů (minimálně 30 zákonodárci z 5 různých delegací), tak na základě procedurálních důvodů (alespoň 10 zákonodárci z pěti různých delegací). Otázka pověřovacích listin RU delegace byla následně postoupena monitorovacímu výboru a výboru pro pravidla a imunity k vypracování zpráv a návrhu příslušných rezolucí.

Zatímco výbor pro pravidla a imunity nedospěl k žádnému závěru, prozatímne potvrdil pověřovací listiny RU delegace a další jejich projednávání odložil (předsdkyně tohoto výboru požádala Benátskou komisi o stanovisko k RU volbám v oblastech mimo mezinárodně uznané hranice), monitorovací výbor připravil zprávu a návrh rezoluce. Ačkoli samotná zpráva monitorovacího výboru, jejíž zpracování je plně v režii předsedy monitorovacího výboru (Sir Roger Gale, UK), navrhovala přijmout některé sankce vůči RU parlamentní delegaci (omezení práva být volen do předsednictva výborů; být jmenován zpravodajem; účastnit se volebních pozorovacích misí; zastupovat PACE v orgánech RE a na mezinárodních fórech), **rezoluce vzešlá z monitorovacího výboru obsahovala schválení pověřovacích listin RU delegace v plném rozsahu**, tj. bez pokračování jakýchkoli omezujících sankcí. Některé poslanecké delegace (zejména UA, UK) se snažily prostřednictvím pozměňovacích návrhů zařadit do příslušné rezoluce alespoň minimální sankce, avšak žádný pozměňovací návrh neprošel. O jediný hlas neprošla dokonce ani výzva, aby RU nenadřazovalo rozhodnutí svých vnitrostátních soudů rozsudkům Evropského soudu pro lidská práva (99:98).

Schválení pověřovacích listin ruské parlamentní delegace proběhlo poměrem hlasů 116 pro - 62 proti. RU parlamentní delegace je tak po 5 letech opět přítomna v PACE. Nutno ovšem dodat, že zpochybnění jejich pověřovacích listin může nastat v podobném duchu na kterémkoli dalším zasedání PACE. RU od počátku procesu dávalo najevo, že alternativou je pro ně pouze plnohodnotný návrat, jinak PACE opustí a vše bude směřovat k jeho odchodu z RE. Rezoluce alespoň obsahuje výzvy k propuštění UA námořníků, okamžitému zaplacení členských příspěvků do rozpočtu RE, výzvu ke spolupráci ve vyšetřování a stíhání pachatelů sestřelení letu MH17, zamezení dalšímu

porušování lidských práv LGBT v Čečensku či účinnému vyšetřování vraždy Borise Němcova. PACE očekává od RU výměnou za obnovení členství konkrétní výsledky, které hodlá přezkoumat nejpozději v dubnu 2020.

Chorvatská místopředsedkyně vlády a ministryně zahraničních a evropských věcí **Marija Pejčinović Burić** byla v tajné volbě zákonodárců PACE zvolena novou GT Rady Evropy. Porazila tak při hlasování svého konkurenta v boji o uvedený post, ministra zahraničních věcí BE Didiera Reynderse (159:105). Pejčinović Burić je v pořadí teprve druhou ženou na postu GT v celé sedmdesátileté historii RE (první ženou – GT byla Francouzka *Catherine Lalumière* v letech 1989 – 94) a zároveň první zástupkyní na uvedeném postu z tzv. nových členských států (rozšíření RE o státy za bývalou železnou oponou v 90. letech minulého století). Lze mít za to, že genderové i geografické hledisko hrály při rozhodování v PACE silnou roli. **Pejčinović Burić** bezprostředně po zvolení uvedla, že mezi její priority budou patřit práva žen a dětí. Současného GT T. Jaglanda vystřídá ve funkci dne 18. 9. 2019.

4. část plenárního zasedání PS RE v r. 2019

Podzimní část plenárního zasedání Parlamentního shromáždění (PACE) Rady Evropy (RE) proběhla ve dnech 30. 9. – 4. 10. 2019 ve Štrasburku. Jakožto zahraniční host na vysoké politické úrovni vystoupil prezident Emmanuel Macron coby hlava státu předsednické země RE. Státní tajemnice pro evropské záležitosti FR MZV Amélie de Montchalin shrnula plnění priorit současného FR PRES Výboru ministrů RE. Zprávu o aktivitách Rozvojové banky RE (CEB) za loňský rok představil její guvernér Rolf Wenzel. V rámci tzv. urgentní debaty PACE projednalo zprávu „Záchrana životů ve Středomoří: potřeba naléhavé reakce“. Tzv. Smíšený výbor zástupců PACE a Výboru delegátů ministrů Rady Evropy (VDM) projednával kontury navrhované společné procedury statutárních orgánů RE a GT v případech, kdy členský stát poruší své statutární povinnosti nebo závažným způsobem nerespektuje základní principy a hodnoty organizace. PACE v průběhu plenárního zasedání přijalo celkem 15 rezolucí a doporučení, mj. k ochraně whistleblowerů, k podpoře instituce ombudsmana, k ochraně obětí terorismu nebo k pracovní migraci z východní Evropy. V úvodu zasedání PACE byla předána Cena Václava Havla za lidská práva, kterou obdrželi společně ujgurský právník Ilham Tohti a organizace Iniciativa mládeže za lidská práva zaměřená na proces usmíření a práci s mládeží v balkánských zemích (blíže viz naše č. j. 1186/2019-STRA ze dne 30. 9. 2019). PACE zvolilo novou soudkyni Evropského soudu pro lidská práva za Portugalsko.

Prezident Macron

FR prezident Emmanuel Macron ve svém projevu v PACE vyzdvihl **70 let Rady Evropy** a hlavní úspěchy, kterých organizace za dobu své existence dosáhla (usmíření, idea rovnosti, zrušení trestu smrti, podpora práv dětí, sociálních práv atd.). Na odkazu Reného Cassina prezident připomenul vznik a činnost Evropského soudu pro lidská práva (ESLP). Uvedl, že zdi našeho společného evropského domova začínají vykazovat trhliny – některé hodnoty jsou zpochybňovány. V této souvislosti vzpomněl na vězněné novináře v TR nebo na letní protesty v Moskvě, které byly násilně umlčeny. Nebezpečí pro Evropu představuje podle Macrona fascinace autoritářskými režimy, která je na vzestupu. Do budoucna je třeba chránit jednotu kontinentu na bázi hodnot, které prosazuje RE, na bázi solidarity a posilování právního státu.

Prezident Macron jednoznačně přislíbil **aktivní FR podporu dalšímu jednání o přístupu EU k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (EÚLP)**. Macron podpořil návrat

RU delegace do PACE s tím, že opak by přinesl neblahé důsledky pro miliony lidí a nové dělení Evropy. Zároveň uvedl, že není naivní, ale ví, že je s RU třeba jednat, např. i při řešení tzv. zamrzlých konfliktů. Neopouštíme UA a nadále odsuzujeme porušování její územní integrity. Jako pozitivní vývoj zhodnotil nedávnou výměnu vězňů mezi RU a UA, krátce před vystoupením v PACE se i osobně sešel s UA režisérem Olegem Sencovem, který byl jedním z propuštěných.

Macron další část projevu věnoval **současným výzvám pro 21. století**, jako je terorismus, umělá inteligence, fake news, nenávistné projevy nebo právo na azyl. Svět se podle něho dynamicky mění, procházíme transformací, která může od základu změnit i náš přístup k lidským právům. Jsme v éře konfliktů a různých hrozeb pro dnešní multilateralismus. Macron se rovněž přihlásil k migrační agendě a konstatoval, že musíme umět na migrační výzvy odpovědět – jde o sdílenou odpovědnost, ochranu společných hranic a boj proti obchodování s lidmi. Evropská identita byla podle Macrona vždy spojená s diverzitou.

Na pozadí tématu sladování výzev, jako je ochrana lidských práv versus zajištění bezpečnosti, se Macron vyslovil i k některým **aktuálním otázkám domácí politiky**: vyzdvihl legislativu zajišťující návrat k plné aplikaci EÚLP po ukončení výjimečného stavu v zemi a vyjádřil se i k násilí v ulicích FR měst – uvedl, že chápe kritiku (např. ze strany komisařky RE pro lidská práva), bude ji brát v úvahu při přípravě nové doktríny, ale zároveň nelze činit ústupky, neboť jde o bezprecedentní typ násilí a je nutno chránit veřejný prostor. Uvedl taktéž, že FR má nyní legislativu na ochranu kybernetického prostoru, která výrazně pomáhá policejním složkám a zároveň respektuje svobodu vyjadřování.

Nová GT **Marija Pejčinović Burić** vystoupila v plénu PACE po teprve dvou týdnech ve funkci. V projevu nastínila své priority - posilování RE coby panevropské platformy pro dialog o lidských právech, právním státu a demokracii, implementace závazků členských států, na prvním místě Statutu RE, další reformy organizace. Za jeden z hlavních cílů považuje stabilizaci finanční situace RE. Vyzdvihla také podporu systému EÚLP, včetně výkonu rozsudků ESLP. Vystoupení věnovala i novým výzvám, jako je umělá inteligence a nové technologie. Zde vidí velký potenciál pro spolupráci s dalšími mezinárodními organizacemi. Uvedla, že má v plánu představit některé inovace v monitoringu tak, aby se expertní i politický monitoring doplňovaly a nepřekrývaly. Jako velký deficit vidí mediální image RE. Organizace podle ní vysílá nekoherentní výstupy a pro veřejnost je nesrozumitelná. Proto má v úmyslu v otázce zviditelnění RE přijmout zatím nespecifikovaná opatření. Ocenila reformy, které proběhly v uplynulých 10 letech za GT Jaglanda a zamýšlí dále pokračovat v reformách interního chodu organizace i v oblasti mezivládní spolupráce. Nadnesla i některé další priority, jako rovnost pohlaví, boj proti korupci, ochrana sociálních práv (posílení implementace Evropské sociální charty) či boj proti nenávistným projevům.

1. část plenárního zasedání PS RE v r. 2020

Zimní část plenárního zasedání Parlamentního shromáždění (PACE) Rady Evropy (RE) proběhla ve dnech 27. 1. – 31. 1. 2020 ve Štrasburku, přičemž k hlavním projednávaným tématům patřila otázka fungování demokratických institucí v Polsku, zejména tamní justiční reforma, nebo situace ohledně politických vězňů v Ázerbájdžánu. PACE přijalo vůči PL monitorovací proceduru, v níž bude pokračovat, dokud nebudou problémy zmíněné v přijaté rezoluci vyřešeny. PACE zvolilo svého nového předsedu, jímž bude na příští dva roky belgický předseda frakce ALDE, senátor Hendrik Daems. Na jedno z místopředsednických míst byla zvolena i předsedkyně Stálé delegace Parlamentu ČR do PACE, poslankyně Miroslava Němcová. Rozruch na úvod PACE

způsobilo zpochybnění pověřovacích listin většího množství delegací, zejména z důvodů nevyváženého zastoupení obou pohlaví, případně absence některých parlamentních stran, v nových delegacích. Jakožto zahraniční hosté na vysoké politické úrovni vystoupili prezidentka GE Salome Zourabichvili či prezident MD Igor Dodon. Ministr zahraničních věcí GE David Zalkaliani prezentoval priority současného GE PRES Výboru ministrů RE. PACE přijalo rezoluci k modalitám společné procedury statutárních orgánů RE aktivované v situacích závažného porušení statutárních závazků některým z členských států. V rámci tzv. urgentní debaty PACE projednalo zprávu „Mezinárodní závazky týkající se repatriací dětí z válečných zón a zón konfliktů“. PACE v průběhu plenárního zasedání přijalo celkem 18 rezolucí a doporučení. Zvolilo taktéž nového soudce Evropského soudu pro lidská práva za Francii.

PACE zvolilo aklamací svého nového předsedu na následující 2 roky. Stal se jím předseda parlamentní frakce ALDE (na základě pravidla rotace mezi jednotlivými politickými frakcemi), **belgický senátor Hendrik Daems**. Na jedno z místopředsednických míst byla zvolena rovněž vedoucí CZ parlamentní delegace do PACE, **poslankyně Miroslava Němcová** (jedno z místopředsednických míst připadá ČR pravidelně na základě principu rotace). V opakovaném tajném hlasování byl těsnou většinou zvolen jedním z místopředsedů PACE také vedoucí RU parlamentní delegace, **místopředseda Státní dumy Piotr Tolstoy**.

V úvodu zasedání došlo ke zpochybnění pověřovacích listin bezprecedentního počtu parlamentních delegací. U celkem šesti delegací (**PL, PT, SM, SE, CH, MK**) byly zpochybněny pověřovací listiny s odkazem na údajnou **nevyváženost v zastoupení obou pohlaví** v poměru k zastoupení v národním parlamentu. Výbor pro jednací řád a imunity PACE však s odvoláním na článek 6 odst. 2 písm a/ jednacího řádu PACE uvedl, že dotčené delegace splnily zároveň požadavek alespoň minimálního zastoupení jedním členem méně zastoupeného pohlaví, což sice není dostatečné, nezakládá to ovšem důvod k odmítnutí pověřovacích listin příslušné delegace. Pověřovací listiny dvou delegací (**MD a ES**) byly zpochybněny kvůli **chybějícímu zastoupení některých parlamentních stran** (v případě MD opoziční strany Sor, v případě ES politické strany Vox). Výbor pro jednací řád a imunity PACE ve svém stanovisku navrhl schválení jejich ratifikačních listin – v případě MD bylo podle Výboru jedno z míst náhradníků v delegaci nabídnuto straně Sor, která nabídky zastoupení nevyužila, v případě ES Výbor konstatoval, že zástupci Vox budou moci využít některého ze tří volných míst náhradníků v delegaci. Pověřovací listiny všech těchto delegací byly bez debaty schváleny.

V případě **RU parlamentní delegace** byla situace složitější v tom smyslu, že pověřovací listiny byly v souladu s jednacím řádem PACE zpochybněny **jak z procedurálních, tak ze substantivních důvodů**. Z hlediska **procedurálních důvodů** bylo odkazováno na skutečnost, že RU delegace zahrnuje členy zvolené hlasy pocházejícími z nelegálně okupovaných a anektovaných území, jako je Krym, a taktéž na skutečnost, že někteří členové delegace jsou na sankčním seznamu EU kvůli aktivní podpoře anexe Krymu. Výbor pro jednací řád a imunity PACE doporučil RU pověřovací listiny schválit, a to mimo jiné s ohledem na **stanovisko Benátské komise z prosince 2019**, v němž se konstatuje, že začlenění cizího (okupovaného, anektovaného) území do volebního obvodu sice není legální, nemůže napomoci zhojit protiprávní použití síly/snahy o anexi a vztahuje se na něj zákaz uznání jednání v rozporu s kogentními normami mezinárodního práva, neznamená to však, že by výsledky voleb v daném volebním obvodu byly nutně stíženy neplatností (záleží mj. na dopadu, jaký má začlenění cizího území do volebního období – v případě Krymu bude dopad s ohledem na velikost Ruska malý). Ve středu večer plénum **PACE na základě stanoviska monitorovacího výboru samostatnou rezolucí schválilo pověřovací listiny RU delegace**

napadené ze substantivních důvodů (mj. systematické porušování mezinárodního práva, ústavní změny projednávané v RU parlamentu). Monitorovací výbor, potažmo plénum PACE hlasy 96 proti 44, neshledaly důvody pro odmítnutí pověřovacích listin RU delegace s odkazem na určité pozitivní kroky, které RU učinilo v posledních 6 měsících (propuštění UA námořníků, spolupráce s PACE), a na skutečnost, že od posledního hlasování PACE o RU pověřovacích listinách v červnu 2019 se lidskoprávní situace v RU nijak dramaticky nezhoršila. PACE pověřilo v přijaté rezoluci monitorovací výbor sledovat a analyzovat situaci stran chystané RU ústavní reformy.

PACE v průběhu zimního pléna přijalo **18 rezolucí a doporučení**. V rámci debaty k **hrozbám pro svobodu médií a k ochraně novinářů v Evropě** zazněly obavy ze zvyšujícího se počtu útoků na novináře a apely k přijetí opatření na jejich ochranu a k důslednému vyšetření všech útoků. Byl zdůrazněn význam nezávislé žurnalistiky pro demokracii a PACE poukázalo i na zvláště závažnou situaci v několika ČS (AZ, HU, MT, RU, TR). V rezoluci k **ochraně náboženské svobody a svobody víry na pracovištích** je poukazováno na potřebu zachování náboženského pluralismu a z toho plynoucí specifika a implikace pro pracovní prostředí. Zmiňuje se judikatura ESLP a členské státy jsou vyzývány k přijetí potřebné antidiskriminační legislativy. Ve **spojené debatě k obchodování s lidmi a pašování migrantů a v otázce nezvěstných dětských migrantů** PACE přijalo mj. výzvu k posílení mezinárodní spolupráce, širší ratifikaci příslušných úmluv RE a vyzvalo k větší pomoci obětem obchodování a k většímu zohledňování nejlepších zájmů dítěte. V textech přijatých v reakci na dlouhodobý **problém politických vězňů v AZ** vyjádřilo PACE politování nad zneužíváním administrativní detence a trestní legislativy k potlačování opozičních předáků, lidskoprávních aktivistů a novinářů v zemi. Vyzvalo k revizi všech případů AZ politických vězňů a řádné implementaci příslušných rozsudků ESLP. V rezoluci k „**hacknuté**“ **demokracii** PACE vyjádřilo obavy z dezinformací a nenávistných projevů, které se šíří ve virtuálním prostoru. Poukázalo na potřebu podporovat kvalitní novinářskou práci a budovat odolnost proti manipulačním praktikám, zvláště například v rámci volebních kampaní. V sérii dokumentů k tzv. **transplantační turistice** se PACE pozastavilo nad šíří tohoto problému, o němž se příliš nehovoří, a vyzvalo k mezinárodní spolupráci, mj. na bázi příslušných úmluv RE. Podle PACE je nutno věnovat tomuto nelegálnímu fenoménu větší pozornost a zabývat se i otázkami etického charakteru.

PACE v průběhu jarního pléna přijalo **15 rezolucí a doporučení**. V rámci debaty k významu a **ochraně tzv. whistleblowerů** (oznamovatelů) PACE uvedlo mimo jiné, že zveřejňování závažných selhání ve veřejném zájmu by mělo být běžnou reakcí každého odpovědného občana a ochrana oznamovatelů by měla být samozřejmostí všech evropských právních řádů. PACE vidí inspiraci v nové směrnici EU, kterou navrhuje dále rozvinout. Principy Benátské komise k ochraně a podpoře úřadu veřejného ochránce práv se staly inspirací pro rezoluci PACE věnovanou **podpoře instituce ombudsmana v Evropě**. PACE zároveň vyjádřilo obavy, že v mnoha členských státech RE čelí veřejní ochránci práv nejrůznějším hrozbám. PACE v **rezoluci k přínosům CEB** vyzdvihlo sociální rozměr CEB a úsilí banky o podporu udržitelného a inkluzivního růstu, integrace uprchlíků a migrantů, důraz na „zelené investice“, jakož i zaměření na znevýhodněné skupiny obyvatelstva. V rezoluci k **ochraně a podpoře obětí terorismu** PACE zdůraznilo potřebu důslednějšího a systematictějšího přístupu k ochraně a podpoře obětí terorismu ve všech členských státech RE. Členské i pozorovatelské státy se proto vyzývají, aby přijaly opatření směřující k uznání statusu obětí terorismu a přiznání zvláštní podpory těmto obětem na vnitrostátní a mezinárodní úrovni. V souvislosti s odhady vysokého počtu migrantů v budoucnu kvůli globálnímu oteplování PACE vyzývá v rezoluci k **právnímu statusu „klimatických uprchlíků“** státy k zaujetí aktivnějšího přístupu k ochraně obětí přírodních nebo člověkem způsobených katastrof a zlepšení mechanismů

připravenosti na tyto katastrofy. Rezoluce k tématu **pracovní migrace z východní Evropy** poukazuje na dopady pracovní migrace na země původu migrantů a na výzvy pro přijímající země. PACE se samostatnou debatou vyslovilo taktéž k **opatřením na ochranu a zachování památek židovského dědictví**, projednalo zprávy a rezoluce připravené monitorovacím výborem k **pokračování post-monitorovacího dialogu se Severní Makedonií** a k **fungování demokratických institucí v Moldavsku**.

Další původně plánovaná zasedání na rok 2020 se z důvodu celosvětové koronakrize neuskutečnila.

VIII. Cena Václava Havla za lidská práva

Cena Václava Havla je udílána každoročně Parlamentním shromážděním Rady Evropy v partnerství s Knihovnou Václava Havla (dále jen „Knihovna“) a Nadací Charty 77 (dále jen „Nadace“) za mimořádný přínos jednotlivce či nevládní instituce v oblasti ochrany lidských práv. Cena vznikla v r. 2013, kdy nahradila ne příliš známou Cenu Parlamentního shromáždění Rady Evropy za lidská práva. Prvním laureátem Ceny Václava Havla se stal v září 2013 běloruský obránce lidských práv Ales Bialiatski, druhým ázerbajdžánský ochránce lidských práv Anar Mammadli, třetí Ludmila Alexejeva z Ruska, čtvrtou se stala jezídská aktivistka Nadia Murad a pátým turecký právník Murat Arslan. Šestým laureátem se stal ochránce lidských práv z Ruské federace Ojub Titijev a za rok 2019 cenu získal ujugurský učenec a intelektuál Ilham Tohti a Mládežnická iniciativa za lidská práva.

Nominace na Cenu jsou adresovány předsedovi Parlamentního shromáždění, výběrový panel (dále jen „Panel“) se skládá z předsedy Parlamentního shromáždění, či osoby jím pověřené, a dalších šesti nezávislých osob, které jsou uznávanými morálními autoritami v oblasti lidských práv. Jsou nominováni na dva roky s možností dvojího obnovení mandátu. Tři z nich nominuje Parlamentní shromáždění a tři Knihovna a Nadace. Panel vždy na svém srpnovém zasedání, které se konalo v Praze na náklady Knihovny a Nadace, vybere jména tří finalistů, které předloží ke schválení byru Parlamentního shromáždění. Panel pak v předvečer prvního dne zářijového zasedání Parlamentního shromáždění ve Štrasburku zvolí absolutní většinou vítěze Ceny Václava Havla. Ten bude poté slavnostně vyhlášen v průběhu prvního dne zasedání.

Laureát Ceny Václava Havla obdrží trofej, kterou zajišťuje Knihovna, diplom za významný přínos v boji za lidská práva a finanční odměnu ve výši 60 000 EUR. Na finanční odměnu přispívá částkou 15.000 EUR Parlamentní shromáždění, 15 000 EUR Knihovna a Nadace a **částkou 30 000 EUR vláda ČR** (z kapitoly MZV - usnesení vlády č. 215 ze dne 20. 3. 2013 o poskytnutí opakovaného peněžního daru Radě Evropy, spojeného s udělením Ceny Václava Havla za lidská práva).

V Praze dne 7. října 2020

Zpracoval: Radek Merkl

Tajemník Stálé delegace Senátu PČR do PS RE

Zpráva o činnosti Stálé delegace Parlamentu České republiky do Středoevropské iniciativy v 12. funkčním období Senátu (2018 – 2020)

Obsah:

- I. Základní informace**
- II. Složení Stálé delegace PČR do SEI**
- III. Aktivity stálé delegace v období listopad 2018 – říjen 2020**

I. Základní informace

Středoevropská iniciativa (SEI) je integrační seskupení zemí střední, východní a jihovýchodní Evropy, které původně vzniklo jako neformální politická iniciativa na základě společné deklarace ministrů zahraničních věcí Maďarska, Itálie, Jugoslávie a Rakouska 11. 11. 1989. Tato tzv. Kvadragonála se postupně rozšiřovala na Pentagonálu, Hexagonálu a v roce 1992 byla přejmenována na Středoevropskou iniciativu. V současné době sdružuje 17 zemí: Albánii, Bělorusko, Bosnu a Hercegovinu, Bulharsko, Černou Horu, Českou republiku, Chorvatsko, Maďarsko, Itálii, Severní Makedonii, Moldavsko, Polsko, Rumunsko, Srbsko, Slovensko, Slovinsko a Ukrajinu. Rakousko vystoupilo ze SEI v květnu 2018. V současné době je 9 členských zemí SEI též členy EU. ČSFR vstoupila do SEI v r. 1990, samostatná Česká republika pak v roce 1993.

SEI řídí předsednická země, předsednictví rotuje s roční periodou (začátek 1. ledna). ČR předsedala v roce 1999, v roce 2012 Ukrajina, 2013 Maďarsko, 2014 Rakousko, 2015 Makedonie, 2016 Bosna a Hercegovina, 2017 Bělorusko, 2018 Chorvatsko, 2019 Itálie, 2020 Černá Hora.

Činnost SEI cílí na rozvoj spolupráce členských zemí v procesu transformace nečlenských zemí EU a jejich začleňování do procesu evropské integrace. Napomáhá rozvoji regionální spolupráce v oblasti ekonomické, kulturní a sociální. Veškeré aktivity SEI jsou orientovány na posilování soudržnosti a solidarity v Evropě a na úsilí vyhnout se vzniku nových dělicích čar na kontinentu. SEI využívá svých klíčových výhod oproti dalším multilaterálním aktérům v regionu, jako jsou pružnost, blízkost k občanské společnosti a orientace na poptávku a uspokojování konkrétních potřeb, tzv. demand-driven activities za účelem podpory drobných projektů, pěstování neformálních kontaktů, vazeb a porozumění mezi lidmi apod.

SEI rozvíjí svou činnost ve třech dimenzích: parlamentní, vládní a podnikatelské. Pro každou z nich je ustavena vlastní struktura orgánů.

Vládní dimenze SEI: v rámci vládní dimenze se se pravidelně konají každoroční schůzky předsedů vlád členských zemí SEI (vrcholný orgán SEI, tzv. summit) a ministrů

zahraničních věcí. V souladu se svými prioritami organizuje dále předsednická země SEI tematicky zaměřené akce pro členské země SEI, často i na ministerské úrovni. Činnost SEI je zaměřena např. na cestovní ruch, klima a životní prostředí, udržitelnou energetiku, rozvoj lidských zdrojů, přeshraniční spolupráci, dopravu, udržitelné zemědělství. Akcí se účastní jak zástupci příslušných vládních resortů, tak i nevládních organizací.

Podnikatelská dimenze SEI: hlavní událostí je „Summit Economic Forum“, kde se podnikatelské subjekty, finanční instituce i nevládní organizace setkávají s vládními představiteli (často na úrovni ministrů hospodářství) za účelem řešení vybraných otázek. V současné době panuje snaha o revitalizaci podnikatelské dimenze v rámci SEI.

Parlamentní dimenze SEI: sdružuje zástupce parlamentů členských zemí s cílem diskutovat věcné a legislativní problémy řešené na půdě SEI a posilovat účast všech členských států v procesu evropské integrace. V rámci parlamentní dimenze se každoročně konají zasedání Parlamentního výboru a Parlamentního shromáždění SEI, dále zde působí tři tematicky zaměřené výbory – pro politické a vnitřní záležitosti, pro ekonomiku a pro kulturu.

II. Složení Stálé delegace PČR do SEI

Stálou delegaci Parlamentu České republiky do Středoevropské iniciativy tvoří 5 řádných členů a 3 náhradníci z obou komor parlamentu. V 12. volebním období Senátu pracovala delegace v následujícím složení:

Poslanecká sněmovna PČR:

řádní členové: Petr Dolínek (ČSSD) – vedoucí delegace
Jan Kubík (ANO)
František Vácha (TOP09)

náhradníci: Tomáš Kohoutek (ANO)
Jiří Mihola (KDU-ČSL)

Senát PČR:

řádní členové: Pavel Štohl (BEZPP)
Emilie Trísková (ČSSD)

náhradník: Jitka Chalánková (BEZPP)

III. Aktivity Stálé delegace v období listopad 2018 – říjen 2020

Zasedání Parlamentního shromáždění Parlamentní dimenze SEI, Řím, Itálie, 7. – 8. listopadu 2019

Zasedání se zúčastnilo 12 parlamentních delegací/členských zemí SEI. Českou republiku reprezentovali vedoucí delegace poslanec Petr Dolínek a senátorka Jitka Chalánková.

Tématem zasedání byl „Rozvoj infrastruktury pro větší konkurenceschopnost podniků v oblasti SEI“.

Na úvod zúčastněné pozdravili předseda parlamentní dimenze SEI a vedoucí italské parlamentní delegace Marco Maggioni a generální tajemník Výkonného sekretariátu SEI se sídlem v Terstu Roberto Antonione. Předseda Maggioni zdůraznil, že „je nutné neutralizovat negativní dopady procesu globalizace pomocí účinného propojení v oblasti dopravy, energetiky, podnikání a souvisejících infrastruktur s cílem posílit konkurenceschopnost podniků“. Zdůraznil také, že v této souvislosti by SEI mohla hrát klíčovou roli jako zprostředkovatel politického dialogu a akcelerátor reforem.

Na zvolené téma zazněly dva odborné příspěvky zástupců podnikatelského a obchodního sektoru.

V rámci parlamentního shromáždění SEI se konala zasedání výborů a bylo zvoleno nové vedení výborů: Politický výbor – Chorvatsko, Ekonomický výbor – Rumunsko, Kulturní výbor – Maďarsko.

Parlamentní shromáždění přijalo závěrečné prohlášení, které mj. zdůrazňuje význam přijetí účinného přístupu k infrastrukturní politice v zemích SEI a naléhá na vlády členských států SEI, aby jednaly a spolupracovaly na všech vhodných fórech za účelem odstranění právních a regulačních překážek na energetickém trhu s ohledem na budoucí začlenění všech zemí SEI do rámce společné energetické politiky při současném zlepšení konkurenceschopnosti podniků a podpoře obchodních toků.

Dokument zdůrazňuje úlohu Podnikatelské dimenze SEI jako klíčového nástroje na podporu konkurenceschopnosti podniků v regionu SEI a podporuje prohloubení spolupráce s mezinárodními a evropskými finančními institucemi.

Text závěrečné deklaraace:

https://ceipd.camera.it/application/xmanager/projects/ceipd/attachments/upload_documento_ceip_d/files/000/000/191/Final_Declaration_8.11.2019.pdf

V souvislosti s pandemií COVID-19 se v roce 2020 v rámci Parlamentní dimenze SEI neuskutečnila žádná akce pořádaná předsednickou zemí, tj. Černou Horou. Černá Hora bude pokračovat v předsednictví SEI i v roce 2021.